Klenovské noviny

dvojmesačník obce Klenovec

XVI. ročník | číslo 2 /máj 2019 | klenovskenoviny@klenovec.sk | www.klenovec.sk

Volby do Európskeho parlamentu

Predseda Národnej rady SR vyhlásil rozhodnutím č. 28/2019 Z.z. voľby do Európskeho parlamentu a určil termín ich konania na sobotu 25. mája 2019 v čase od 7.00 do 22.00 hod.

V našej obci boli zriadené 3 volebné miestnosti nasledovne:
okrsok č. 1.: sídlo: klubu dôchodcov pre čísla domov od 1- 224
okrsok č. 2.: sídlo: zasadačka v budove obecného úradu na prízemí pre čísla domov od 225 - 600
okrsok č. 3.: sídlo: základná škola pre čísla domov nad 600.

Volič vo volebnej miestnosti preukáže svoju totožnosť občianskym preukazom alebo pobytovým preukazom občana Európskej únie. Od členov volebnej komisie volič dostane hlasovacie lístky a prázdnu obálku, čo potvrdí vlastnoručným podpisom. V osobitnom priestore určenom na úpravu hlasovacích lístkov vloží volič jeden z hlasovacích lístkov bez ďalšej úpravy do obálky, alebo na jednom z hlasovacích lístkov vyznačí odovzdanie prednostného hlasu zakrúžkovaním poradového čísla najviac u dvoch kandidátov. Potom hlasovací lístok vloží volič do obálky a následne do volebnej schránky. Nepoužité hlasovacie lístky odloží volič do schránky na odloženie nepoužitých alebo nesprávne upravených hlasovacích lístkov, inak sa dopustí priestupku.

Volič, ktorý má trvalý pobyt na území SR a v deň konania volieb nebude môcť voliť v mieste svojho trvalého pobytu vo volebnom okrsku, v ktorého zozname voličov je zapísaný, môže požiadať obec svojho trvalého pobytu o vydanie hlasovacieho preukazu. Obec na základe žiadosti voličovi vydá hlasovací preukaz a zo zoznamu voličov ho vyčiarkne.

R. K.

Deň vody 22.marec
Deň zeme 22.apríl

Každý vie, že bez vody by neexistoval život na našej krásnej planéte, neexistovali by sme ani my, ľudia. Pripomenuli sme si jej význam aj u nás v Klenovci. Bol krásny slnečný deň, návštevníci sa prešli po priehradnom múre, zavítali do jeho útrob. Dozvedeli sa o vode a našej Klenovskej priehrade - ktorá tak idylicky vyzerá na fotografiách - niečo viac. Žiaľ, realita je menej pekná drsná.

22.marec - 22.apríl

Rozdiel jedného mesiaca, rovnaké čísla v dátumoch a jarné mesiace predznamenávajúce nový život. Ktovie, či si tí, čo vyberali dvojkové dátumy pre oba pamätné dni uvedomili, aký význam čísla dávajú. Zrejme nie. Číslo dva znamená porozumenie, city, partnerstvo. Sme zlí, veľmi zlí partneri. Ak by sme boli s našou planétou v partnerskom vzťahu, už dávno by sme boli podľa našich, ľudských zákonov, odsúdení. Za vedomé ničenie, týranie, zabíjanie. Planéta nemá právnikov, nemôže nás, ľudí, žalovať, domáhať sa svojich práv.

Tak ako v každý - akýkoľvek pamätný deň - sa zo všetkých možných médií na nás vychrlí spŕška správ. O ľudskej nezodpovednosti, bezbrehom ničení prírody, životného prostredia, vodných zdrojov, o tom, aké sú dôsledky nášho bezcitného správania. Spomenú aj najpálčivejšie problémy. Viac ako dve miliardy ľudí, ktorí nemajú prístup k pitnej vode, o najmä detských obetiach, uhynutých zvieratách, vymierajúcich živočíšnych a rastlinných druhoch. Pritakáme, ponadávame si, berieme na zodpovednosť tých aj oných. Deň, dva. O pár dní zabudneme, prevalcujú nás vlastné problémy.

Sme bohatá krajina. S 1 700 minerálnymi prameňmi a kvalitnými zdrojmi pitnej vody nám je čo závidieť. Netýka sa nás smäd, hladomor, ani dávno zabudnuté infekčné choroby sužujúce rozvojové krajiny. Zatiaľ.

Aj ten najlepší odpúšťajúci partner - a naša zem takým partnerom je - raz možno neunesie tlak nezodpovedného proťajšku a povie si dosť ! Ktovie, čo sa stane, keď nám to raz naša planéta spočíta. Viem, nie je možné postaviť sa mocným sveta a brať ich na zodpovednosť. Ale kde začať ak nie od seba? Každý z nás by mal myslieť na budúcnosť, na tých, čo prídu po nás. Naše deti. Aj z maličkostí sa stávajú veľké veci. Aj malí môžu zachraňovať. Tú, čo nás živí. Našu krásnu Zem.

Eva Biela

Členky našich folklórnych súborov najskôr ozdobili vrcholec mája farebnými stuhami....

Stavanie mája

V tradičnom termíne v predvečer 1. mája sa na Námestí Karola Salvu slávil už 28. ročník sviatočného podujatia spojeného so vztýčením spoločného mája pre všetky dievčatá v obci. Početných návštevníkov neznechutilo ani nie celkom príjemné počasie, ktoré sa nieslo ešte v aprílovom duchu, keď občasné záblesky sliečka striedali aj mierne spŕšky. Viac nespokojnosti vyvolal skôr nedostatok veľmi žiadaného držkového guľášu, ktorý sa vypredal ešte pred začiatkom vlastného programu. Ten odštartoval o 18.00 hod zdobením mája, o ktoré sa postarali dievčatá z folklórnych súborov, a následne pokračoval jeho vztyčovaním. Vďaka mnohoročným skúsenostiam folkloristov z FS Vepor a príslušníkov Dobrovoľného hasičského zboru obce Klenovec stužky na smrečku korunujúcom vrchol mája čoskoro zaviali vo vetre vo výške takmer 25 metrov nad hlavami návštevníkov. Po krátkom príhovore starostky obce Zlaty Kaštanovej nasledovalo vystúpenie klenovských folkloristov. Tí si tohto roku pripravili mimoriadne pestrý a rozsiahly program, ktorý zahrnoval spevácke, tanečné aj inštrumentálne, sólové aj skupinové vystúpenia. Prezentovali sa členovia detských folklórnych súborov Zornička a Mladosť, a potom svoje umenie a pestrosť zložiek predviedol aj FS Vepor, vrátane heligonkárov, ľudovej hudby, dievčenskej a ženskej speváckej skupiny. Počas posledných tónov programu sa už vrchol novovztýčeného mája pomaly strácal v súmraku posledného aprílového dňa, pripravený už od ďalšieho rána všetkým klenovským dievčatám ešte viac zdobiť najkrajší mesiac roka.

Michal Píš

... a potom ho členovia FS Vepor za výdatnej asistencie členov miestneho dobrovoľného hasičského zboru s rutinou im vlastnou osadili na tradičné miesto.

Neprekáža Vám to?

Klenovec je nádherná obec so závidenia hodným okolím a životným prostredím. Ale každodenne sa ľudia chovajú sebecky a o toto naše nádherné okolie ničia. Či už tým, že hádžu odpad do našej Rimavy, ktorý sa potom hromadí na rôznych spádoch, alebo tým, že vytvárajú menšie, už by sa dalo povedať aj nelegálne skládky priamo pred našimi očami (viď fotografie).
Zamyslite sa nad tým, aké to tu chcete zanechať pre budúce generácie, pretože aj to, že obyčajnú fľašku zahodíte do kontajnera namiesto do kríkov vie zmeniť veľa. A pomôžte nám zbaviť sa tohto odpadu a posunúť život v Klenovci na vyššiu úroveň.

Vážená redakcia Klenovských novín !

K napísaniu tohto listu ma inšpiroval článok v poslednom vydaní Klenovských novín pod titulom Významné marcové udalosti.

Pri príležitosti tohtoročného marca, Mesiaca knihy, chcem vyjadriť veľké poďakovanie Jánovi Ridzoňovi za jeho vzácnu krásnu knihu Klenovec očami spomienok. Patrím k držiteľom takej ojedinelej, originálnej a krásnej kroniky o svojej rodnej obci. Vo chvíľach oddychu si listujem v jednotlivých kapitolách a často so slzami v očiach prezerám fotografie, na ktorých ešte spoznávam niektorých ľudí. Pán Ridzoň, veľká vďaka za krásnu spomienku pre nás, Klenovčanov! Vieme, že ste s tým mali a máte veľa práce bez podpory kompetentných, lebo viem, že by sa o toto dielko určite našlo viac záujemcov, ale to už by asi bolo nad vaše sily. Prajem vám pevné zdravie a nech je vám útechou, že ste vykonali veľký vlastenecký čin.

A ešte chcem v Mesiaci učiteľov z celého srdca poďakovať bývalej pani učiteľke Oľge Košútovej, ktorá bola mojou triednou učiteľkou v rokoch 1957-1962. Vždy keď prídem na festival Rontouka, vyhľadám pani učiteľku a stretávam sa aj s mnohými spolužiakmi, s ktorými si zaspomíname na pani učiteľku. Bola dobrá, slušná, vzdelaná, spravodlivá učiteľka a s celým srdcom sa nám venovala. Mala nás rada a záležalo jej na všetkých žiakoch rovnako. Prajem jej pevné zdravie a nech si ešte dlho užíva slnečné dni života.

List som sa už chystala napísať dávno a vďaka skvelej rodine Igora Tomu, zanieteného roduverného Klenovčana, som sa dostala k publikácii, vašim novinám a k Rontouke, i keď v pozdejšom veku. Od svojich 15.rokov už nežijem v Klenovci, ale Klenovec mi zostal v srdci.

B.K. „Blahové strapatých"

Zelený deň v základnej škole

Naša Zem je zemeguľa,
vesmírom sa rada gúľa.
Chráni ju plášť z ozónu,
podobá sa balónu.
Keď je smogu, dymu veľa,
pláštik je hneď samá diera.
Cez diery sa valí zvonka
nebezpečná žiara Slnka.
Len čistý vzduch na Zemi
diery v plášti zacelí.

Zelená farba, symbol nádeje. Hladí oči na jar, keď sa po zime zazelená trávička. Zelené sú lúky, stromy, les. Zelené sú aj oči človeka. Do zeleného sme sa obliekli i my, aby sme prejavili úctu planéte, na ktorej žijeme, planéte Zem. 22.apríl – svetový Deň Zeme - v tomto roku pripadol na Veľkonočný pondelok, preto sme Deň Zeme zorganizovali 26. apríla. Aj počasie nám prialo. Bol krásny jarný slnečný a teplý deň. Ako stvorený na prácu v záhrade, na dvore, na vychádzky.

Je vôbec potrebné pripomínať si Deň Zeme? Určite áno. Aby sme si uvedomili našu závislosť na cenných daroch, ktoré sú nám Zemou poskytované. Pripomínajú si ho ľudia na všetkých kontinentoch, bez ohľadu na pôvod, vieru, národnosť. S touto myšlienkou sme sa zhromaždili v telocvični a začali náš „zelený deň".

Prezentácia Modrá planéta Zem nám priblížila pohľad na Zem z vesmíru. Odtiaľ nie je vidieť čo ju trápi, či nie je chorá. Planéta Zem patrí všetkým: rastlinám, zvieratám, ľuďom. Každý má na nej svoje miesto. Stále viac a viac sa tu dejú divné veci... Tie nám priblížila druhá prezentácia na tému Prírodné katastrofy. K nim dochádza aj vplyvom činnosti človeka. A tá má aj následky vo forme kyslých dažďov, globálneho otepľovania. Potom zaznela pieseň v podaní Michaela Jacksona „Earth Song – Pieseň o Zemi" Tu sú slová známeho speváka: „Príroda sa snaží vyrovnať sa človeku. S ekologickou nerovnováhou a mnohými problémami životného prostredia si myslím, že Zem cíti bolesť. Toto je moja šanca vyzvať ľudí, nás všetkých, aby sme začuli hlas Zeme." Myslím, že videoklip nás viacerých donútil k zamysleniu sa.

Na Zemi žije 7,667 miliardy obyvateľov. Každý potrebuje čistú vodu, čistý vzduch, čistú pôdu. Potrebujeme jesť, piť. Každý chce pohodlie, vozíme sa v autách, lietame v lietadlách.... Vzduch znečisťujeme výfukovými plynmi, produkujeme odpady, je ich veľa. Ako naložiť s odpadmi? Žiaci si zopakovali ako odpady triediť, ako sa dajú recyklovať.

Ďalšia vážna téma. Pani starostka Kaštanová, ktorá bola hosťom nášho zeleného dňa, nám priblížila situáciu v našej obci. Ročná produkcia odpadu v Klenovci je 851 ton a z roka na rok sa zvyšuje. Pomôcť našej planéte, ale hlavne sebe, môžeme dôsledným triedením odpadu a jeho recykláciou. Tým ušetríme peniaze aj z vlastného vrecka. V škole sa snažíme prispieť k zlepšeniu situácie pri triedení odpadu zberom papiera, triedením plastov, zberom použitých batérií.

Ekológia, ekológ. Téma, ktorú nám priblížil ďalší hosť, Pavel Trnavský z Lesov SR. Deťom sa prihovoril poznatkami zo svojej praxe. Priniesol časť stromčeka, ktorý vyrástol cez plastovú fľašu, nezvládol to a vyschol. Bol to smutný pohľad. Pozitívnym príkladom bolo oblečenie, mikina, vyrobená z plastov, ktorú nám priniesol ukázať. Záver patril hádanke: kto nám dáva krásne lesy, zvieratá, miesto na relax a oddych uprostred lesa? Je to príroda matky Zeme, ktorej sa nie vždy pekne odvďačíme za jej krásy.

Náš „zelený deň" pokračoval úpravou areálu školy a jej okolia, sadením v školskej záhrade, presádzaním kvetov. Deviataci pomohli vyčistiť dvor v materskej škole od kameňov. Niektorí mladší žiaci pracovali na svojich projektoch na tému Deň Zeme a tí najmladší sa vybrali do prírody na vychádzku načerpať nové sily.

A čo do budúcnosti? Hliadky mladých ochrancov prírody nás budú v Klenovských novinách upozorňovať svojimi postrehmi a fotografiami na neekologické správanie sa našich občanov, na nepovolené skládky odpadu v obci a jej okolí. Veď je v našich rukách ako bude vyzerať naše životné prostredie a podľa slov P.Trnavského máme dvanásť rokov na to, aby sme začali niečo robiť, lebo potom už bude neskoro začínať.

Ľubomíra Vančíková

Podpora domáceho kompostovania v obci Klenovec

Vydávanie záhradných kompostérov

Ako sme čitateľov Klenovských novín informovali v čísle 2/2018, v reakcii na úplný zákaz skládkovania biologicky rozložiteľného odpadu podľa zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch bola obec Klenovec nútená pripraviť opatrenia na zabezpečenie likvidácie tejto zložky komunálneho odpadu spôsobom, ktorý by zodpovedal požiadavkám platnej legislatívy.

Kľúčovú súčasť navrhnutých postupov nakladania s bioodpadom v obci predstavuje projekt „Podpora domáceho kompostovania v obci Klenovec“, zameraný na podporu domáceho aeróbneho kompostovania, ktoré je jedným z odporúčaných spôsobov likvidácie bioodpadu podľa § 80 ods. 9 zákona o odpadoch. Hlavnou aktivitou projektu je zabezpečenie kompostovacieho zásobníka pre každého majiteľa alebo užívateľa záhradného pozemku.

V súčasnosti sú kompostéry už pripravené v držbe obce, avšak pred začiatkom ich vydávania domácnostiam musí poskytovateľ dotácie vykonať miestnu kontrolu obstaraného tovaru. Záhradné kompostéry sa následne v priebehu mája a júna budú poskytovať všetkým majiteľom alebo užívateľom záhradných pozemkov, a to bezplatne na základe podpisu preberacieho protokolu. Kompostéry sa budú poskytovať aj na záhradné pozemky v extraviláne obce (napr. pri rekreačných chatách).

V zmysle § 81 ods. 5 zákona č. 75/2015 Z. z. o odpadoch znáša náklady na zabezpečenie kompostovacích zásobníkov na biologicky rozložiteľný komunálny odpad obec. Nakoľko sa naša obec úspešne uchádzala o nenávratný finančný príspevok v rámci výzvy Operačného programu Kvalita životného prostredia č. 23, zameranej na podporu predchádzania vzniku biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov, náklady na obstaranie kompostérov sa nebudú prenášať do miestneho poplatku za komunálne odpady.

Prosíme občanov, aby pre získanie podrobnejších informácií o procese poskytovania kompostérov v najbližších týždňoch sledovali obvyklé komunikačné kanály (miestny rozhlas, televízny informačný kanál, webstránku obce, bezplatné SMS správy) a povereným zamestnancom poskytovali spoluprácu v rámci svojich možností. Projekt „Podpora domáceho kompostovania v obci Klenovec“ je spolufinancovaný Európskou úniou a realizuje sa s využitím nenávratného finančného príspevku z Kohézneho fondu do maximálnej výšky 83 812,51 EUR.

Michal Píš

V priebehu mesiacov máj a jún budú záhradné kompostéry distribuované všetkým majiteľom a užívateľom záhradných pozemkov.

Zamyslenie nad výsledkami prezidentských volieb

Nedávno prebehli voľby prezidenta Slovenskej republiky. Ísť voliť je nielen právo, ale aj občianska morálna povinnosť každého jednotlivca. Občianska preto, lebo ten, kto nevolí, nemôže ani kritizovať, ani sťažovať sa na výkon a činnosť zvoleného. Morálna preto, že ak sa dobro (prípadne menšie zlo) nebude presadzovať, jeho miesto zaujme zlo (prípadne menšie zlo). Volebný deň je jediný deň za určité obdobie, kedy sa politici „trasú“ pred voličmi, potom sa už len voliči „trasú“ pred zvolenými. Prečo nevyužiť takúto príležitosť? A tak je občan nielen povinný, zodpovedný, ale aj motivovaný ísť k volebným urnám a prispieť tak k volebnému rozhodnutiu.

Jednotliví kandidáti v snahe uspieť vo voľbách a získať čo najviac hlasov od voličov sľubovali, že splnia aj nemožné; dokonca aj to, čo nie je v ich kompetencii. Pri predstavovaní volebného programu v rôznych diskusiách sme mohli pozorovať, že niektorí kandidáti na prezidenta nepochopili, čo predstavuje funkcia hlavy štátu. Viackrát sa ich volebný program prekrýval, zasahoval do zákonodarnej (parlamentnej) moci alebo výkonnej moci (vládnej), alebo sa dotýkal súdnej moci. Kandidáti prezentovali svoje osobnostné hodnoty, postoje, riešenia závažných spoločenských problémov. No napriek tomu, že sme u kandidátov mohli postrehnúť rôzne volebné programy, mnohí voliči si „nemali z čoho“ vybrať. Program kandidátov bol pre niekoho konzervatívny, pre niekoho liberálny, pre niekoho extrémistický, ... Volič zvažujúci za a proti komu dá hlas, dospel veľakrát k záveru, že voliť nemá zmysel, pretože nemá zmysel vybrať si medzi „X“ a „X“. To je aj vysvetlenie, prečo bola volebná účasť predovšetkým v druhom kole taká nízka.

Priznám sa, že ja ako volič, ktorému nie je ľahostajné, ako sa spoločnosť vyvíja a ktorým smerom sa uberá, som sledoval s napätím volebnú noc v TV až do neskorej noci. Na druhý deň som si na internete pozrel presné volebné čísla v mestách a obciach, v ktorých sa životne pohybujem. Ako prvé som si pozrel výsledky v Klenovci, čo ma veľmi zarazilo, ale podotýkam neprekvapilo; predovšetkým výsledky v prvom kole prezidentských volieb. Štatistický úrad uviedol, že v našej obci Klenovec bola volebná účasť 41,87 %. Prvé a druhé miesto kandidáta ma ani tak neprekvapilo, prekvapilo ma tretie miesto s počtom 221 hlasov, čo bolo 21,83 %.

Využívanie lokálnych problémov na získanie hlasov na svoje presadenie vo voľbách je typickým znakom populistov, extrémistov, čo sa im aj podarilo. O to je to smutnejšie, že takýto úspech majú v našej obci, ktorá má z minulosti prívlastky protifašistická, povstalecká. Vari už zanikla kolektívna aj individuálna pamäť obyvateľov našej obce? Zabudli sme, čo bol extrémizmus, fašizmus? Alebo sme sa chytili toho posledného, aj keď extrémistického, dúfajúc v zlepšenie regionálnej ekonomickej a demografickej nápravy? Ľudia ľahko uveria tomu, čo im kto ponúka (vo volebných sľuboch), hlavne rýchle riešenia dlhodobých problémov, nastolenie poriadku, vytvorenie pracovných miest, ochranu majetku a bezpečnosť ľudí. Pritom aj sám sľubujúci vie, že tieto sľuby nesplní. Nemali by sme zabúdať na to, čo fašizmus bol, čo spôsoboval nevinným ľuďom. Nemali by sme zabúdať na povstalecké tradície našej obce a na ľudí, ktorí v boji proti fašizmu stratili život, stratili tých najdrahších a najbližších. Extrémisticky voliaci voliči sú výtvorom súčasnej doby, mnohokrát u nich absentuje znalosť dejín, znalosť o súčasnom politickom dianí. Som presvedčený, že mnohí mladí voliči voliaci extrémizmus ani nevedeli o čo ide. Je nutné neodkladne riešiť tento nedostatok osvetou na spoločenských podujatiach, v školách, individuálne a v neposlednej rade aj v rodinách, aby mladá generácia vedela, čo extrémizmus skutočne predstavuje, aby poznala podstatu spoločenských, ekonomických problémov, aby ich vedela správne riešiť a správne si vybrať pri voľbách. Nezabúdajme, ako v minulosti vyhrala vo voľbách Hitlerova strana NSDAP a tak sa k moci dostal extrémizmus legitímnou cestou. Všetci vieme, aké to malo následky v druhej svetovej vojne. Preto všetci dbajme, aby sa história nezopakovala!

Keď sa zamyslíme nad jednotlivými kandidátmi zodpovedne a s úsudkom, uvažujúci človek nemôže zostať k týmto výsledkom ľahostajný. Tieto výsledky sú obrazom spoločnosti a dlhodobo neriešených spoločensko-ekonomických problémov. Obyvatelia tohto regiónu si už sami nevedia pomôcť a inštitúcie sú väčšinou nečinné. A ak sú činné, tak ich aktivita je nedostatočne badateľná so zanedbateľnými výsledkami. A tak ľuďom neostáva nič iné, len aby sa sami chopili príležitosti, ktorá im ponúka riešenia, pomoc. Vo viere, že im ponúkané „riešenie“ pomôže vymaniť sa zo spoločensko-ekonomických problémov, v ktorých sa nie vlastnou vinou ocitli. Ich celoživotné a v mnohých prípadoch viacgeneračné investície v nehnuteľnostiach sa znehodnocujú trhom a lokalitou. Nezamestnanosť vyháňa mladých ľudí za prácou z domovov, doma ostávajú už len starší – dôchodcovia. Však dôchodok, aj keď nie veľký ale istý, prinesie poštárka rovnako v každom mieste Slovenska. Keď tí starší pomrú, mladí sa tu už nevrátia. Ťažko je vrátiť sa z lepšieho do horšieho. Nehnuteľností na predaj pribúda. No aká je ich cena? Cena, ktorá zďaleka nepokrýva investičné náklady. Pravdupovediac, kto kúpi taký rodinný dom? Je nevyhnutné riešiť ekonomickú situáciu regiónu. Ľudia si sami nedokážu pomôcť, firmy len prežívajú... Treba hľadať investície do infraštruktúry, potom prídu aj investori. Investície dokážu zabezpečiť zárobky ľuďom a tým zvrátiť aj negatívny demografický vývoj, ktorý má už desaťročia klesajúce tendencie. Bývalá minorita sa stáva majoritou. Je nevyhnutné vyzvať zvolených činiteľov, aby tento stav riešili aktívnou prácou smerujúcou k progresívnemu vývoju. V mnohých miestach na Slovensku sa to podarilo, a tak verím, že k zvratu k lepšiemu dôjde aj v našej obci.

Pavol Samáš
rodák, obyvateľ Klenovca

Za krajec chleba do väzenia

- Moja milovaná rodina, všetkých vás pozdravujem z Ameriky. Docestoval som zo Slovenska dobre a musím uznať, že sa nás, cudzincov, ujali krásne. Postarali sa o nás, dali nám najesť a už mám sľúbenú aj robotu, za ktorou sme sem za more, tak ďaleko od domova, prišli. Nabudúce napíšem, ako a kde bývam, ako sme cestovali a pošlem už aj nejaké doláre. Aj vy mi napíšte hneď ako dostanete tento list. Čo je doma nového? Drahá mama, chcem vás veľmi poprosiť, keby ste v Klenovci zaďakovali rodine Javorovej, čo majú majetok na Skorušine. Ten chlebík so slaninkou, ktorým ma u nich na vrchoch ponúkli, ma veľmi posilnil na mojej ceste do Ameriky…

Stručná zmienka v liste o konkrétnej rodine z Klenovca, ktorý bol možno takto napísaný a ŠTB pri dodaní do Československa zachytený a otvorený, bola pre rodinu, ktorej priezvisko som zmenil, v rokoch 1951 – 1953 veľmi osudová. Nikto nikdy neprišiel za chlebík poďakovať, ale prišli pracovníci tajnej bezpečnosti, ktorí sa opýtali, či majú naďalej kontakt na človeka, ktorý emigroval do Ameriky a oni mu pri tom aktívne pomáhali takým spôsobom, že mu dali chleba na cestu. Nepomohla obhajoba, že vtedy nevedeli, kde ten chlap ide. Okresný súd v Hnúšti odsúdil roľníka Javora na šesť mesiacov nepodmienečne. Do väzenia v Banskej Bystrici šiel pešo, stadiaľ väzňov prevážali na stavbu železiarní v Hronci. Pri betonárskych prácach vyrábal šalovanie. Potešil sa, keď tam raz stretol známeho z Klenovca, ktorý prišiel na „brigádu.“ Ten Klenovčan sa väzňa Javora opýtal, ako sa zvykneme opýtať: -„ A ako sa máte?“ - „No, ako vo väzení, ale pri robote mi je dobre!“ Za pár dní ho odvážala eskorta do Leopoldova. Vo väznici mu s výsmechom oznámili dôvod presunu: „..Vraj vám je vo väzení dobre!...“ Keď sa v Leopoldove nazbieralo viacej takýchto odsúdených, previezli ich do Jáchymova. Do uránových baní!!!

Gazdu Javora odsúdili tak prísne preto, lebo neplnil predpísané dodávky z majetku v Skorušine a odmietal vstúpiť do JRD. Bránil sa tým, ako aj iní roľníci, že zatiaľ nikto nevie, ako bude družstvo fungovať na takých vrchoch! Roľníci dostali predpísané aké množstvo obilia, zemiakov, mäsa, mlieka, masla syra, vajec majú dodať a doviezť na určené miesto. Úrady žiadali dodávať nariadené množstvo podľa veľkosti majetku. Neúrodný rok, nepriazeň počasia, nemoc člena rodiny, škody spôsobené zverinou sa do spisov neuvádzali. Úradníci napísali : - Súkromne hospodáriaci roľník Javor sústavným neplnením predpísaných dodávok veľmi vážne ohrozuje naše socialistické zriadenie a navyše v konkrétny deň pomohol istému človekovi pri úteku do tábora kapitalizmu a tak vážne ohrozil celú našu spoločnosť. A preto sa odsudzuje k trestu odňatia slobody na pol roka nepodmienečne!

Skutočne nasledoval Jáchymov! Dovtedy niektorých súkromných roľníkov vlastniacich viacej hektárov pôdy prevychovávali „len“ zavretím do väzenia v Hnúšti. Takto sa roľník spod Vepra ocitol v uránových baniach medzi politickými väzňami, právnikmi, inžiniermi, farármi, roľníkmi. Právnici tam sedeli aj preto, že odmietali odsúdiť za také „zločiny,“ ako bol odsúdený roľník z Klenovca. V spoločnosti v tej dobe „vládlo“ presvedčenie, že súkromníci bránia pokroku spolu s presvedčením, že násilie je povolené. Lebo pri takej „spravodlivosti“ ostatní ľudia nemusia žiť s pocitom viny. Veď keď niekoho odsúdili, tak sa iste previnil a zaslúžil si to! Javor vo väzení nielen doloval rádioaktívny urán, ale pomáhal väzňom pri údržbe náradia, osadiť poriská, nabrúsiť... Pomáhal každý deň vynášať vychudnutých aj mŕtvych z bane, takých, ktorí neprežili neľudské podmienky. Ale o to práve išlo. Zastrašiť, zlomiť! Počúval som príbehy o tom, ako boli ľudia na vlastnom majetku prinútení zorať viacej poľa, zasiať viacej obilia, zasadiť viacej zemiakov, chovať viacej dobytka, svíň. Roľník s rodinou museli pracovať zo všetkých síl až nad sily, len aby splnili dodávky. Aj za tú cenu, že keď sa to nepodarilo, kupovali mäso, zemiaky alebo zrno od iného roľníka, ktorému sa urodilo viacej. Bolo „normálne“, že deti z takýchto rodín si museli odriekať maslo alebo mlieko, len aby rodičia mohli splniť dodávku. Nepomáhali prosby ani zúfalý plač, aby im nezobrali všetko. Naopak, boli na to určení ľudia, ktorí chodili kontrolovať, prehľadať súkromný dom, zistiť, koľko sa urodilo, koľko kusov je v chlieve, kde by mohli byť skryté prasce, zemiaky, zrno, … A boli prísni! Jedna z nich, volajme ju pani Princípová, sa „zdravila“ takto: -„ Nebudete si už viacej súkromníčiť ako chcete! Nebude už všetko len vaše! Budeme si môcť už aj my sami podojiť kravu!“ Múdry roľník jej odpovedal: - „Tá krava sa musí najskôr otelíť, potom ju treba pásť, kŕmiť, napájať, sušiť seno, ísť do chlieva, vyniesť hnoj, postlať slamu. Až potom je to dojenie...“ Na súde Javor požiadal o odklad výkonu trestu na zimu, pretože v lete je na majetku najviac roboty a rodina nebude schopná bez neho splniť kontingent. Žiadosť bola zamietnutá...!

Sú to už len spomienky. Čas mnohé zahojil. Družstvá mali po roku 1949 vyriešiť problémy s potravinami a nezamestnanosťou, ale nepodarilo sa všetko. Kdeže, tie opustené majetky začali pozdejšie pustnúť, zarastať tŕním, lebo každému bolo jasné, že na takých brehoch družstvo fungovať nebude. Obdivujem tých ľudí, rodiny, ktorí prežili na vlastnom majetku také časy, o ktorých sa im bridí rozprávať. Dôraz je na slove prežili, pretože to bolelo a naviac bolo treba žiť spolu s tými, ktorí to spôsobili. Len si predstavme, že musíme zorať pole, vyzbierať skaly, zasiať obilie, posadiť zemiaky, strážiť v noci pred diviakmi, zozbierať úrodu, ušiť nové vrecia, úrodu naložiť na voz odviesť do Klenovca a zložiť, kde vám prikážu a zaplatia vám len za tovar. A nepomôže vám nikto! Do jednej nešťastnice úradník z Klenovca kopol, keď sa odvážila brániť úrodu tak, že sa hodila pred kone, ktoré odvážali všetko. Na druhom majetku iná odvážna žena úradníka vyplieskala... Iste poznáte film Bedári. Jean Valjean bol odsúdený na 12 rokov do väzenia preto, že ukradol chlieb, aby nasýtil svoju hladujúcu rodinu. Tu v Klenovci žil človek, ktorý bol odsúdený za to, že v jeho dome dali najesť hladnému.

V rodine roľníka Javora zažili aj pár rokov pred kolektivizáciou ťažké udalosti. Počas SNP boli v ich rodine ubytovaní ruskí partizáni. Poskytli tým partizánom ubytovanie a stravu, žili spolu pod jednou strechou. Bola vojna, a aj táto rodina, ako niekoľko ďalších na klenovských vrchoch, bola na tej správnej strane. Gazda Javor sa raz posťažoval veliteľovi, že vojaci, ktorí bývajú u nich, hodne pijú. To nemal robiť, pretože z toho vojaci odvodili, že keď „vyzradil“ takúto vec, mohol by „vyzradiť“ aj úkryty zbraní! Hovorilo sa o tom na štábe, kde bol na šťastie prítomný klenovský partizán Ján Brndiar. Ten rýchlo odcválal na koni do Skorušiny a oznámil Javorovi, aby sa ihneď niekde ukryl, pretože ho vojaci požiadajú, aby im šiel ukázať nejaké bunkre pod Veprom, skadiaľ sa už nemá vrátiť...Javor sa ukryl v chlieve pod válovom. Rodina mu tam niekoľko dní nosila jesť. Vojaci ho naozaj hľadali a rodina povedala, že odišiel s nejakými vojakmi, aby im ukázal cestu...

Nedokážeme s minulosťou urobiť nič, ale niektoré veci si treba pripomínať, aby sa nikdy neopakovali. Niekedy je treba hodne pokory priznať sa k tomu, že všetko nevieme a preto sa tomu treba u niekoho naučiť. Vtedy aj dnes je veľmi pomýlená a nebezpečná predstava, že si môžeme robiť čo chceme, keď máme niekoho silného za chrbtom. Rozmýšľam, ako je to možné, že my ľudia si dokážeme spôsobiť toľko bolesti v mene ideológie alebo náboženstva. Jedným z dôvodov môže byť, že keď niekoho označíme ako súkromníka alebo družstevníka, pravičiara, ľavičiara, iná inakosť... potom už ďalšie dôkazy nepotrebujeme. Pokiaľ niekoho takto označíme, dohodu medzi sebou už vopred nechceme. Akékoľvek demokratické opatrenia (voľby, zákony) sú slabé proti túžbe človeka mať viac, mať pravdu, mať moc. Keď už, tak všetko! Náboženstvo bez Krista v srdci mi nezabráni, aby som nejakú poučku z Biblie nevyužil ako svoju výhodu a odmietnutie iného názoru aj s človekom. Do problému, ktorý existuje, o ktorom si myslíme, že sa s tým nedá nič robiť, vstupuje Boh a chce ho zmeniť - cez kríž.

Nedávno, presnejšie na predvianočnom podujatí v kultúrnom dome „Pokoj ľuďom dobrej vôle“ sme si pripomenuli príchod Ježiša Krista medzi nás ľudí za účelom doniesť pokoj. Jeho príbeh pokračuje cez Veľkonočné sviatky úžasným finále. Ježiš zobral na seba vinu aj trest smrti za zlo, ktoré my ľudia páchame na svete. Na svoju obhajobu uvádzame, že sme to robili a robíme v boji za pokoj a spravodlivosť. Nesmierne krutosti aj malé nepríjemnosti. Kríž nám pripomína, že boj skončil. Moja, naša vina bola potrestaná na kríži. Ježiš zomrel a potom vstal z mŕtvych. Takto sa píše v Biblii a dá sa tomu veriť! Prečo? Pretože to funguje. Ježiš vstal z mŕtvych a to je zázrak nového života.

Zla je na svete naozaj veľa, rastie ako burina. Dobro treba zasiať a môže začať klíčiť v ľudskom srdci ako maličké jadierko jablone. Roľník Javor by nás povzbudil: -„Smelo zasaď čo radí Ježiš, polievaj, okopávaj, zaštep, potom priviaž ku nejakému kolíku, aby sa nezlomil, orezávaj a teš sa na prvé ovocie.“ A ešte by dodal: -„Čo človek rozsieva, to bude aj žať.“

Ján Kováčik

Rôznorodé aktivity v špeciálnej základnej škole

Od Fašiangov po Velkú noc ...

Veľkonočné sviatky sú už za nami a príroda okolo nás je v plnom jarnom prúde. Počasie sa síce s nami zahráva, chvíľu zima, chvíľu teplo, to však nebráni aktívnemu životu v našej špeciálnej základnej škole.

Obdobie Fašiangov bolo mimoriadne pestré a zaujímavé. Žiaci na hodinách tvorili rôzne slohové práce, spievali, vyrábali si masky – škrabošky - na karneval, ktorý už tradične býva v našej škole. Pani učiteľka Deniska a pani vychovávateľka Hanka pripravili v spolupráci s kolegyňami pre žiakov veselé podujatie. Prezlečené v rovnakých kostýmoch vtipne otvorili karneval. Žiaci súťažili, tancovali, veselili sa. Hanka a Zuzka z Oriflame nám tento deň spestrili maľovaním na tvár žiakov I. a II.triedy, za čo im veľmi pekne ďakujeme. V rámci fašiangového obdobia sme sa zapojili do výtvarnej súťaže FAŠIANGY NA GEMERI A MALOHONTE, ktorú organizuje Gemersko-malohontské osvetové stredisko v Rimavskej Sobote v spolupráci s Centrom voľného času Relax v rámci podujatia Fašiangy sa krátia. Naši žiaci získali štyri umiestnenia : v kategórii maľba G.Cibuľová a J.Oláhová a v kategórii priestorové práce D. Cibuľová a A.Oláhová. Fašiangy vyvrcholili poriadnou fašiangovou zábavou v Kultúrnom dome v Hnúšti, ktorú pre deti z materských škôl, základných škôl a špeciálnej školy z Hnúšte pripravila spolu so žiakmi a kolegyňami našej školy striga Agáta.

Deň plný tanca sme zažili aj 15.marca v Dome kultúry Janka F. Rimavského v Hnúšti, kde sa konala regionálna súťaž moderného tanca pod názvom Deň tanca. Naši malí šikovní tanečníci boli na túto súťaž pozvaní ako hostia. Predviedli sme sa v dvoch choreografiách pod názvom Grease a Horúca láska. Obidve choreografie odtancovali s plným nasadením, za čo sme boli odmenení potleskom. My sme naopak silným povzbudzovaním podporovali všetky súťažné tanečné súbory. Organizátorom BBSK, GMOS v Rimavskej Sobote a MKS v Hnúšti veľmi pekne ďakujem za túto možnosť a skúsenosť.

Marec ako mesiac knihy nám ponúkal množstvo aktivít zameraných na budovanie pozitívneho vzťahu ku knihám. Naši žiaci zavítali do knižnice Š. Pasiara v Hnúšti a žiaci ŠKD navštívili miestnu knižnicu v Klenovci. Záujem o rozprávky sa nám podarili vzbudiť aj v iných špeciálnych školách. Naša nová súťaž O najzaujímavejšie rozprávkové leporelo ponúkla deťom ponoriť sa do sveta rozprávky o Jankovi Hraškovi. Do súťaže sa zapojilo osem špeciálnych škôl. Poslali nám zaujímavé a pestré leporelá, ktoré vyrobili s pomocou svojich učiteliek. Vybrať víťazov bolo naozaj ťažké.

V predveľkonočnom období pôstu sme sa venovali aj vážnym témam. Zavítali k nám zaujímaví hostia. Príslušníčka Policajného zboru SR v Rimavskej Sobote K.Baboľová sa porozprávala so žiakmi ako sa majú správať, čo nesmú robiť, o ich právach a najmä povinnostiach, ako si chrániť svoje zdravie, ako môžu byť ľudia potrestaní, keď urobia niečo zlé, a aké tresty môžu dostať deti, ak spáchajú nejaké priestupky alebo trestné činy. O zdravom spôsobe života sa prišla so žiakmi porozprávať aj psychologička Janka Ciráková z Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie z Rimavskej Soboty. Rozprávala o zdravých potravinách a tých zlých nezdravých, ktorým by sa mali vyhnúť, nekonzumovať ich. S najstaršími dievčatami sa prišla porozprávať pani doktorka M.Pilišová. Porozprávala im o práci gynekológa, o ženskom tele, o všetkom, čo ich zaujímalo a čo sa jej pýtali. Odpovedala na všetky zvedavé otázky. Prvýkrát medzi nás zavítala lektorka Holecová z MP Education, ktorí realizujú výchovno-vzdelávacie programy v základných a stredných školách v Čechách a na Slovensku. Porozprávala sa so žiakmi o tom, že je super, že na svete nie sme sami, ako sa máme správať, aké nebezpečné sú závislosti a ako sa vyhnúť všetkým drogám.

Medzinárodný deň boja proti rasovej diskriminácii si už tradične v našej škole pripomíname vzájomným zápasom medzi žiakmi a pedagógmi v stolnom tenise. Stalo sa tak aj tento rok a pri tej istej príležitosti sme sa zišli so žiakmi ZŠ V. Mináča a zahrali si futbalový zápas. Kto sa stal víťazom či už v jednom alebo v druhom zápase, nie je vôbec dôležité. Hlavnou myšlienkou bolo, aby sme si pripomenuli, že každý z nás je niečím výnimočný, svojský a je dôležité navzájom sa tolerovať, rešpektovať a akceptovať. To, že na svete nie sme všetci rovnakí, sme si pripomenuli „ponožkovou výzvou“, aktivitou zameranou na šírenie osvety Svetového dňa Downového syndrómu. Obliekli sme sa do modrých tričiek na podporu autistov, prispeli sme do zbierky na pomoc onkologickým pacientom a ich rodinám na Slovensku.

Nezvyčajný deň sme zažili s folklórnym súborom ROMANI LULUĎI z Kokavy nad Rimavicou, ktorých sme pozvali pri príležitosti Dňa Rómov. Tento deň je oslavou rómskej kultúry a jej vplyvov na oblasti hudby, divadla, literatúry a tanca európskej kultúry. Ďakujeme všetkým hosťom, ktorí si našli čas a prišli medzi nás.

Medzi najhorúcejšie témy dnešnej doby patrí ochrana životného prostredia. Prostredníctvom celodenných aktivít sme tejto téme venovali patričnú pozornosť v rámci Dňa vody a Dňa Zeme. Okrem upratovania, čistenia prírody od odpadkov, žiaci „poslali“ našej Zemi aj takéto želania:

„Milá Zeme, chcem Ti popriať veľa zdravia, čistoty, aby si bola šťastná, aby ľudia nehádzali na zem papier, aby ľudia čistili našu Zem. Ďakujem Ti, že Ťa máme takú peknú.

Milá Zem, prajem Ti všetko dobré, aby si bola zdravá, čistá, voňavá a ľuďom, aby ťa ľudia chránili a nehádzali odpadky na zem a aby si bola furt čistá.

Milá Zem, k sviatku Ti prajem, aby si bola čistá, pekná, aby si mala pekné kvietky a trávu, a aby si bola vždy voňavá.

Milá Zem, je Tvoj deň, a ja Ti prajem všetko dobré, aby si bola zdravá, čistá, ďakujem, že nám dávaš vodu, vzduch, zeleninu a ovocie.

Tak čo poviete? Ak ste zvedaví a chcete sa o niektorých aktivitách dozvedieť niečo viac, kliknite na www.szsklenovec.eu.

ŠZŠ Klenovec

V našej základnej špeciálnej škole sme si kultúrnym programom pripomenuli tohtoročný Deň Rómov.

Klenovec

Cestou z Kokavy nad Rimavicou,
stretneme sa s Chorepou - krásavicou.
Turisti toto miesto dobre poznajú,
cyklisti do strminy často šliapajú.
Už zďaleka vidno šíru priehradu,
pred dedinou postavili erb do radu.
Som na začiatku známeho Klenovca,
kde mladým ľuďom nenúka sa práca.
Chudobný na prácu je to kraj,
no ľudia dobrí, pozemský to raj!
Pekná príroda, čerstvý vzduch,
tú krásu neruší žiadny mestský ruch.
Cez obec Rimava preteká,
z dvorov občas Dejsi, Bessy zašteká.
Pri ceste autobusová zastávka,
celá je z dreva, podopiera ju ruka Jánošíka.
Pri nej tank ticho stojí,
dnes sa ho už nik nebojí.
Deti po ňom lezú, skáču,
hrávajú sa na ňom schovávačku.
Hore kopcom po ľavici,
Jánošíkova ulica sa týči.
Vydajúc sa týmto smerom,
ocitneme sa pod Veprom.
Vepor, týči sa, nad obcou,
tiež strážený Jánošíkom dňom i nocou.
Po tomto vrchu na boku,
nazvali folklórny súbor, hotel, reštiku.
Námestie vynovené s fontánou,
víta návštevníka s kanónom a zvonicou.
Evanjelický kostol k nebu sa vzpína,
za ním veľká rozloha širokého cintorína.
Za cintorínom vysoký kopec Hôra,
nejeden pastier s ovcami sa naň štviera.
Oproti nemu hľadiac, jasná vec,
Pavlínka, Ostrá, za - Sinec.
Dom dôchodcov sa tu tiež nachádza,
stratený domov ľuďom nahrádza.
Malebná záhrada, pekný dvor,
doplňa spomienky ľudí v ňom.
Cez Klenovec nechodí vlak žiadny,
no máme tu množstvo ľudí vzácnych.
Lekárov, profesorov, spisovateľov,
športovcov – bedmintonistov aj folkloristov.
Klenovec - názov obce pre mnohých záhadný,
kto nevie, zo stromu klenu odvodený.
Na sídlisku za bytovkami,
budú sa možno noviť bazény.
Krajší je život na dedine,
tu je to všetko iné.
V lete menia sa dni horúce,
cez búrky, blesky treskúce.
Večer žaby kŕkajú na ceste,
počuť trávu ako rastie,
nie ako v meste...
...ako cvrčky vyhrávajú,
ako mesiac, hviezdy v noci blikajú.
Rosa, ktorá ráno leskne sa,
v lúči slnka Gemera,
hneď by človek išiel do lesa...
Rozhlas na každom rohu, hlási správy nové,
jubilantom veselé, tým ostatným iné.
Stretneme sa so Základnou školou,
s telocvičňou aj s ihriskom - školou gólov.
Na konci veľké futbalové ihrisko,
Družstevník dostalo priezvisko.
Paragliding na Slopove je tiež známy,
ľudia naň chodia ku rozhľadni.
V júli sa koná Klenovská Rontouka,
vystupujú tu domáci aj hostia.
Ak Ťa život obce zaujal,
na stránke www... si viac prečítaj.

Pavla Samášová

Na regionálnej prehliadke choreografií detských folklórnych súborov sa predstavili aj členovia našich súborov Zornička a Mladosť.

Zlatá strunka 2019

Gemersko-malohontské osvetové stredisko v Rimavskej Sobote v spolupráci s Mestským kultúrnym stredisko v Hnúšti organizovali regionálnu súťažnú prehliadku choreografií detských folklórnych súborov a sólistov spevákov ľudových piesní. Dom kultúry Janka Francisciho Rimavského v Hnúšti bol 12.apríla plný detského ľudového spevu a tanca, z okresov Rimavská Sobota a Revúca. Súťažnú prehliadku hodnotila odborná porota v zložení: Andrej Sýkora, Roman Malatínec (predseda poroty) a Lenka Adzimová. Vyhlasovateľom súťaže choreografií je Národné osvetové centrum. Na regionálnej súťaži sa predstavilo šesť choreografií.

Regionálnej súťažnej prehliadky choreografií detských folklórnych súborov sa zúčastnili aj deti z Detského folklórneho súboru Zornička a Mladosť z Klenovca s choreografiou, s ktorou získali Zlaté pásmo s návrhom na postup. Okrem súťaže choreografií sa konala aj súťaž sólistov spevákov v speve ľudových piesní s výberom na Hronseckú lipovú Ratolesť 2019.

V prvej kategórii si 1.miesto s postupom vyspievala Andrejka Rapčanová, speváčka DFS Zornička.

V druhej kategórii si 2.miesto vyspievala Dominika Kasáčová, speváčka DFS Mladosť a 3.miesto si vyspievala Lucia Jakabšicová, speváčka DFS Mladosť.

Diplom za účasť dostala Alžbetka Váradiová, speváčka DFS Mladosť.

Všetkým účinkujúcim, ich vedúcim, ako aj ich rodičom ďakujeme za uchovávanie tradičnej ľudovej kultúry a želáme veľa úspechov pri ďalšej činnosti.

Krajské kolo súťažnej prehliadky choreografií detských folklórnych súborov sa uskutočnilo začiatkom mája v Kokave nad/Rimavicou.

Súťaž sólistov spevákov Hronseckа lipová ratolesť sa uskutoční dňa 25.mája v Hronseku. Našim postupujúcim želáme veľa úspechov.

- jz -

Úspešné boli naše mladé folkloristky aj v súťaži sólistov spevákov ľudových piesní.

Milované aj zaznávané. Knihy

Žijeme rýchlo, prirýchlo, nemáme čas sa zastaviť. Mali by sme. Tak ako sa na chvíľu v našej miestnej ľudovej knižnici počas marca - Mesiaca knihy - zastavili deti z našej materskej školy a Špeciálnej základnej školy v Klenovci. Pani knihovníčka škôlkárom a školákom poukazovala knižnicu, porozprávala im niečo o knihách, školákom prečítala rozprávku, deti na oplátku ukázali, čo sa z kníh a o knihách naučili, zarecitovali básničky, zaspievali a priniesli do knižnice svoje vlastnoručne vyrobené obrázky.

Dúfam, že to nebola ich jediná návšteva, že aspoň niektorým z nich knihy učarujú a stanú sa ich kamarátmi, že pôjdu v šľapajach svojich starých či prastarých mám. Tých chodí do našej knižnice najviac. A pre ne a pre všetkých, čo sa chcú na chvíľu odpútať od všedných starostí, možno bolestí či trápenia, máme prichystaných tisícky kníh. Stačí len prísť a vybrať si, ponoriť sa do sveta fantázie, napätia či skutočných príbehov. Nestojí to takmer nič. Len čas.

Je vzácny. Rodičia sú zavalení prácou, na knihy nemajú čas a deti, tak ako vo všetkom, kopírujú správanie rodičov. Deti čítajú málo, v knižnici sa objavia len zriedka, veľmi zriedka. Možno by medzi knihami našli poklady. Knihy sú totiž úžasní priatelia aj učitelia. Do ničoho nás nenútia, neznámkujú, nevyžadujú úlohy, napriek tomu nám rozširujú vedomosti, podnecujú fantáziu, učia nás pravopis, lepšie porozumieť textu, zlepšujú komunikačné schopnosti aj tomu, čo od detí tak často vyžadujeme. Aby boli pokojnejšie, trpezlivejšie, empatickejšie. Aby zo školy nosili lepšie známky.

A čo na to deti? Myslím, že povedia to, čo zvyknú hovoriť všetci dospelí. Že im čítanie znechutila povinná literatúra, že nemajú čas, že... Vždy sa nájde dôvod, prečo sa nedá, nechce, prečo nečítať. Učebné osnovy sú stanovené, nedá sa im vyhnúť, to je fakt. Ale sú tisíce úžasných príbehov a publikácií, ktoré by deti určite nadchli a mnohé priviedli ku knihám.

Len treba nájsť cestičku ako im ukázať svet fantázie. Chceme pre deti lepší život. Aj knihy sú jednou z možností ako ho našim deťom dať.

Eva Biela

V rámci Svetového dňa vody navštívili žiaci základnej školy dominantu našej obce - vodnú nádrž.

Oblečení v modrom

V roku 1992 Valné zhromaždenie OSN vyhlásilo 22. marec za Svetový deň vody. Tento deň je teda jedinečnou príležitosťou pripomenúť mimoriadnu dôležitosť vody pre zachovanie životného prostredia a pre rozvoj ľudskej spoločnosti. Svetový deň vody sa každý rok zameriava na inú tému.

Tohtoročná téma niesla názov Nenechať nikoho bokom alebo Brať na každého ohľad.

Pri tejto príležitosti Slovenský vodohospodársky podnik, š.p., verejnosti sprístupnil niektoré vodné nádrže, medzi nimi aj našu Vodnú nádrž v Klenovci, ktorá zároveň patrí medzi 12 NAJ regiónu Gemer-Malohont. Útroby našej nádrže sme navštívili aj my, žiaci a učitelia Základnej školy s materskou školou V. Mináča v Klenovci, oblečení v modrom. Počas dvoch úvodných hodín sme si v tento deň pripomenuli v triedach prezentáciami, plagátmi, projektmi i témami nutnosť vody. Následne sme sa spoločne vybrali k priehrade. Lúče slnka nás každým krokom viac a viac ohrievali a zároveň zbavovali teplého oblečenia. Patrili sme k najväčšej skupine s počtom žiakov, preto sme boli po krátkej úvodnej prednáške rozdelení do skupiniek. Skupinky najmladších žiakov pod dozorom vyučujúcich mali možnosť vidieť priestory priehrady zhora. Starší žiaci zase priestory priehrady zhora, ale i zvnútra. Teplé oblečenie nás v útrobách priehrady opäť nesklamalo a hlavne potešilo.

Lucia Medveďová

Na koho myslíš, keď si pripínaš narcis ?

Deň narcisov- 20 rokov

Tento rok sme 11.apríla organizovali v našej obci oficiálny 23. ročník Dňa narcisov. Ale pre našu školu i obec to bol jubilejný 20.ročník, ktorý sa niesol v znamení motta: NA KOHO MYSLÍŠ, KEĎ SI PRIPÍNAŠ NARCIS? Bolo to po prvýkrát v histórii organizovania vo štvrtok, pretože všetky predchádzajúce ročníky zbierky sa konali stále v piatok. Ako vlastne Deň narcisov vznikol a ako sa dostal do našej školy a obce ? Tak poďme oprášiť spomienky a spolu sa pozrieť do jeho histórie.

Liga proti rakovine je občianske združenie, ktorého primárnym cieľom je POMÁHAŤ ONKOLOGICKÝM PACIENTOM, ICH RODINÁM I BLÍZKYM.

Liga proti rakovine bola založená 19. januára 1990 v Bratislave a v tom istom roku bola prijatá za člena Európskej asociácie Líg proti rakovine (ECL) a za člena Medzinárodnej únie proti rakovine (UICC) so sídlom v Ženeve. Ako nezávislá charitatívna nezisková organizácia registrovaná na Slovensku podľa zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov pokračuje vo svojej práci po rozdelení ČSFR pod názvom Liga proti rakovine SR (LPR SR) s neprerušeným členstvom v ECL a UICC.

V roku 1997 organizuje Liga proti rakovine prvý Deň narcisov na Slovensku, dobrovoľnú, verejnú, finančnú zbierku, kampaň Európskeho týždňa proti rakovine na tému Žena a rakovina a tiež prvý Beh Terryho Foxa na Slovensku.

Naša história organizovania Dňa narcisov sa začína písať v školskom roku 1999- 2000, kedy prichádza do našej školy učiť Peter Chmelko, ktorý prišiel ako prvý s myšlienkou verejnej finančnej zbierky. Bolo to na podnet jeho vtedajšej manželky Gabriely Chmelkovej, ktorá pracovala v Evanjelickom gymnáziu v Tisovci, (vyučuje tam dodnes a poznáme ju pod menom Gabriela Antalová, pozn. red.). Gymnázium bolo vtedy už zaregistrované ako spoluorganizátor Dňa narcisov s povolením vykonať verejnú finančnú zbierku. Im patrí ako prvým nesmierne poďakovanie, že prišli s takouto úžasnou, ľudskou myšlienkou. No poďakovanie patrí všetkým : učiteľom, niektorí už bohužiaľ nie sú medzi nami, žiakom, ktorí pomáhali s výrobou narcisov. Možno si ešte budete pamätať na prvé narcisy, ktoré boli vyrobené šikovnými rukami žiakov zo žltého krepového papiera so zelenými lístkami na špajdli, alebo červené kvety z krepového papiera, keďže sa fantázii medze nekládli. Pokladničky sme vyrobili z malých krabíc, dôkladne ich polepili, aby sa peniaze z nich nevysypali.

V školskom roku 2000-2001 sa naša škola stáva oficiálnym spoluorganizátorom Dňa narcisov. Odvtedy prichádzajú originálne žlté umelé narcisy, identifikátory, tričká a pokladničky. A Deň narcisov sa stáva z roka na rok dôveryhodnejšou, dobrovoľnou, verejnou, finančnou zbierkou. Dokladom toho sú nasledovné vyzbierané peniaze, ktoré boli vždy dôkladne sčítané učiteľmi i žiakmi a odoslané na účet Ligy proti rakovine, spolu s vyhodnocovacou správou.

V roku 2000 - 6365 Sk, 2001- 5 900 Sk, 2002- 4 684,40 Sk, 2003- 8 900 Sk, 2004- 10 341 Sk, 2005- 11 108 Sk, 2006- 14 130,50 Sk, 2007- 9 903 Sk, 2008- 11 050 Sk, 2009- 472,48 €, 2010- 441.05 €, 2011- 370 €, 2012- 284,19 €, 2013- 365,70 €, 2014- 314,42 €, 2015- 305,56 €, 2016- 400,70 €, 2017- 470,10 €, 2018- 377,05 €, 2019- 537,10€.

Deň narcisov je jedinou dobrovoľnou, verejnoprospešnou, finančnou zbierkou Ligy proti rakovine.

Deň narcisov je projektom, vďaka ktorému aj my dokážeme každoročne pomáhať ľuďom bojujúcim s rakovinou.

Žltý narcis – kvet symbolizujúci samotnú zbierku, ale i morálnu pomoc a spolupatričnosť s tými, ktorí s ochorením bojujú.

Na záver by som chcela úprimne poďakovať všetkým, ktorí sa doposiaľ podieľali na tomto úžasnom ľudskom projekte, že ešte existujú ľudia, ktorým problémy a bolesti iných nie sú ľahostajné, napriek tomu, že ich život nie je prechádzka ružovou záhradou. Verím, že dvadsať rokov, ktoré som venovala tomuto projektu, malo zmysel. Na koho ste mysleli, Vy, keď ste si pripínali narcis? ĎAKUJEME !!!

Anna Rudová

Upozornenie

Uzávierka najbližšieho vydania Klenovských novín bude 18. júna 2019.

V jubilejnom 20.ročníku verejnej zbierky ku Dňu narcisov 2019, organizovanej našou základnou školou, sa žiakom školy-dobrovoľníkom podarilo vyzbierať vyše 500 eur.

Futbalisti bojujú na dvoch frontoch: v Pohári ObFZ aj v 6.lige

Súťažný zápas aj so susednou Hnúšťou

Futbalová jar sa začala aj v nižších súťažiach. Naši futbalisti TJ Družstevník Klenovec v tejto časti sezóny 2018-2019 bojujú na dvoch frontoch: v oblastnej 6.lige (s komerčným označením Double Star Bet) v konkurencii družstiev z okresov Rimavská Sobota a Revúca s postupovými ambíciami a taktiež v novokoncipovanom Pohári Oblastného futbalového zväzu.

Do konca prestupového obdobia sa nám nepodarilo uskutočniť prestup M. Trnavského z Hnúšte, no získali sme Jána Krnáča z Oždian. Po odohratí prípravných zápasov nás čakal zápas 2.kola Pohára ObFZ Rimavská Sobota, ktorý sme mali hrať s Hnúšťou, no žreb nám určil iného súpera. Boli nimi druholigoví starší dorastenci MŠK Rimavská Sobota U19. Tento zápas sme zvládli a vyhrali sme ho 3:2 gólmi Lukáša Ulickeho, Mareka Mihála a Milana Bohačika. Postúpili sme do semifinále, kde našim súperom v stredu 1.mája boli bola susedná Hnúšťa. Derby zápas sme odohrali na domácom ihrisku. Výsledok: **Klenovec - Hnúšťa 1:3 (0:1)**, jediný gól nášho mužstva dal Lukáš Ulický, ktorý v 60. minúte vyrovnával na 1:1. Potom však skúsenejší hostia dvomi gólmi rozhodli o svojom víťazstve.

Ešte predtým sme odohrali dva majstrovské zápasy 6.ligy. V nedeľu 21.apríla nás čakal prvý duel jarnej časti súťaže. Cestovali sme do Kráľa. Zápas bol vyrovnaný. V prvom polčase sme mali zopár šancí na skórovanie, no nepodarilo sa nám dať gól. Polčas skončil bez gólov. Hneď na začiatku 2.polčasu sme z rýchleho protiútoku domácich dostali gól, na ktorý sme už do konca zápasu nedokázali odpovedať. Tento zápas sme prehrali 1:0. Táto prehra nás mrzí a dúfam, že v ďalších zápasoch budeme úspešnejší.

V poslednú aprílovú nedeľu sme nastúpili na ihrisku dovtedy vedúceho mužstva 6.ligy vo Veľkom Blhu. Zápas o prvenstvo v tabuľke vyznel výsledkovo pre nás veľmi priaznivo, keďže sme vyhrali rozdielom triedy 3:0(1:0) po dvoch góloch Radoslava Doboša (v 23. a 60.min.) a Tomáša Brndiara v 87.minúte. Naše mužstvo hralo v zostave : Igor Hruška – V.Parobek, Bavala, Fiľo, Boháčik, Hlôška, T.Brndiar, Kamenský, L.Ulický, Doboš, Tomáš Medveď; striedali Marek Medveď, Trnavský, Maroš Hruška a Vince.

Ján Brndiar
manažér FK Klenovec

Tabuľka 6. ligy

1.	Klenovec	11	7	2	2	37:10	23
2.	Radnovce	11	7	0	4	27:22	21
3.	Veľký Blh	11	7	0	4	18:19	21
4.	Jelšava	11	5	3	3	28:18	18
5.	Rim. Seč	11	6	0	5	21:17	18
6.	Lubeník	11	5	2	4	17:15	17
7.	Kráľ	11	3	3	5	11:20	12
8.	Muráň	11	3	1	7	9:28	10
9.	Uz. Panica	11	2	3	6	19:30	9
10.	Sirk	11	2	2	7	17:25	8

Futbal žiakov

Majstrovská futbalová súťaž začala aj pre našich žiakov. V sobotu 13.apríla v prvom jarnom zápase sa žiaci stretli s prvým mužstvom našej skupiny MFK Jelšava A, s ktorým sme vysoko prehrali 1:7. Náš gól dal Alexander Cibuľa.

Ďalší zápas naši žiaci odohrali 20.apríla v Revúčke, kde prehrali 1:3. Gól dal Simon Pohorelský.

V stredu 24.apríla sme predohrávali zápas 14.kola na domácom ihrisku s Muráňom, v ktorom sa nám tiež nepodarilo získať body. Prehrali sme 3:10. Góly: Alexander Cibuľa 2 a Dominik Cibuľa-

Verím, že naši žiaci už zabojujú, zmobilizujú svoje schopnosti a urobia nám väčšiu radosť ako doteraz.

Ján Brndiar

Tabuľka I. triedy

1.	Jelšava	11	10	0	1	86:9	30
2.	Muráň	11	5	3	3	37:42	18
3.	Revúčka	12	3	2	7	20:37	11
4.	Klenovec	11	3	2	6	27:48	11
5.	Lubeník	11	2	3	6	26:60	9

IX. ročník Velkonočného turnaja dospelých v stolnom tenise

Organizátori podujatia Mikroregión SINEC - KOKAVSKO, RODON Klenovec a obec Klenovec v spolupráci s miestnym stolnotenisovým klubom v sobotu 6. apríla v Športovej hale v Klenovci zorganizovali IX. ročník Veľkonočného turnaja dospelých v stolnom tenise. Turnaja sa zúčastnilo 32 hráčov z obcí regiónu – Hnúšte, Utekáča, Klenovca, Rimavskej Soboty, Rimavskej Bane, Sirku, Tornale, Hrachova, Poltára, Muránskej Dlhej Lúky. Výborný guľáš navarili dobrovoľníci z Klenovca Milan Hruška a Pavel Štefánik, ktorým patrí poďakovanie.

Turnaj sa začal o 9.oo hodine rozpisom družstiev a jednotlivých hier hráčov. Starostka obce Klenovec a predsedníčka Mikroregiónu SINEC-KOKAVSKO Zlata Kaštanová privítala účastníkov podujatia a oficiálne turnaj otvorila. Za mikroregión sa hráčom a účastníkom turnaja prihovoril aj starosta obce Utekáč Miroslav Barutiak. Organizačné pokyny ku priebehu turnaja povedal Richard Bálint, poslanec obecného zastupiteľstva obce Klenovec. Otvorenia sa zúčastnil aj zástupca starostky obce Klenovec Martin Štefánik. Potom už naplno prebiehali súboje medzi hráčmi v troch kategóriách: neregistrovaní hráči (dvojhra) – 9 hráčov, registrovaní hráči (dvojhra) – 23 hráčov, štvorhra – 16 párov. Zástupkyňou ženského pohlavia bola Adelka Vengrínová z Utekáča, ktorá hrala v kategórii neregistrovaných hráčov. Ani tento rok nechýbala výborná atmosféra hráčov a návštevníkov, ktorí prišli povzbudiť svojich známych a kolegov.

Turnaj sme ukončili slávnostným vyhlásením výsledkov a odovzdaním diplomov, malých darčekov víťazom jednotlivých kategórií, ktoré vykonali Zlata Kaštanová, Richard Bálint a manažérka mikroregiónu Milada Kochanová.

Výsledky turnaja z jednotlivých kategórií sú nasledovné:

- v kategórii neregistrovaní dvojhra obsadil 1.miesto Igor Andráš (Rimavská Sobota), 2.miesto Lukáš Koncz (Hnúšťa) a 3.miesto Ladislav Fujdiar (Rimavská Sobota).
- v kategórii registrovaní dvojhra obsadil 1.miesto Milan Kýpeť (Hrachovo), 2. miesto Ján Čipka (Hnúšťa) a 3.miesto Tibor Sabacký (Hrachovo).
- v kategórii štvorhra sa na 1. mieste umiestnili Miloš Marcik a Peter Sabó (Poltár), na 2.mieste Ján Kubaský a Ladislav Lóczy (Sirk) a 3.miesto si vybojovali Peter Kovács a Tibor Sabacký (Hrachovo).

Všetkým zúčastneným hráčom a samozrejme víťazom prajeme mnoho ďalších športových úspechov.

Poďakovanie patrí všetkým organizátorom podujatia a sponzorom : Igor Hruška, Samuel Láska a Ján Bobro - Pekáreň Hriňová. Veríme, že sa stretneme znovu o rok na jubilejnom X.ročníku výborného športového podujatia. **(mk)**

Po prvýkrát sa Veľkonočný turnaj dospelých v stolnom tenise konal v našej nedávno otvorenej športovej hale.

Klenovské noviny
www.klenovec.sk/kultura/klenovske-noviny

Vydáva obec Klenovec. Sídlo vydavateľa a adresa redakcie: Obecný úrad, Námestie Karola Salvu 1, 980 55 Klenovec, IČO: 00318850, e-mail: klenovskenoviny@klenovec.sk. Redakčná rada: Ing. Edita Bartová (predsedníčka), Eva Biela, Mgr. Zlata Kochanová, Mgr. Michal Píš. Reg. číslo MK SR: EV 1890/08. ISSN1339-1976.